

PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY SIEDLCE NA LATA 2012-2014

WPROWADZENIE

Podstawą prawną konstrukcji Programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Siedlce na lata 2012-2014 są: Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz założenia Krajowego programu przeciwdziałania narkomanii. Stanowi on załącznik do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007- 2014.

Program niniejszy jest kontynuacją działań GKRPA w Siedlcach z lat poprzednich, których główne kierunki zostały opracowane na podstawie badań prowadzonych w ramach programu „Gimnazja w Gminie Siedlce bezpiecznym środowiskiem dla młodzieży – profilaktyka uzależnień i przemocy rówieśniczej”. Prowadzone były one we wszystkich gminnych gimnazjach. W opracowaniu Programu wykorzystano wyniki badań przeprowadzonych w okresie IX – XI 2008 roku pod kierownictwem prof. dr hab. Zbigniewa Gasia oraz analiza aktualnego zapotrzebowania Gminy w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

I. OBSZARY PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY SIEDLCE NA LATA 2012-2014.

1. Działania profilaktyczne w środowisku dzieci i młodzieży obejmują swoim zakresem osoby o różnym poziomie ryzyka, a więc zarówno tych, którzy jeszcze nie przejawiają zachowań problemowych (profilaktyka pierwszorzędowa), jak i tych, u których pojawiają się już zachowania dysfunkcyjne (profilaktyka drugorzędowa), jak wreszcie tych, którzy na skutek oddziaływań psychokorekcyjnych zaniechały zachowań ryzykownych i podejmują trud zdrowego życia w swoim naturalnym środowisku (profilaktyka trzeciorzędowa).

W tym nurcie działań profilaktycznych szczególnie ważne jest, aby dzieci i młodzież miała możliwość:

- a) doświadczania spójnych i jasnych norm i zasad dotyczących braku tolerancji dla różnorodnych zachowań dysfunkcyjnych,
- b) doświadczania jednolitości oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych,
- c) budowania dojrzałego systemu wartości,
- d) rozwijania własnej motywacji do uzyskiwania osiągnięć szkolnych, doceniania znaczenia wysiłku intelektualnego,
- e) doskonalenia umiejętności radzenia sobie z negatywną presją rówieśniczą,
- f) budowania motywacji prospołecznej i angażowania się w działania prospołeczne,
- g) korygowania własnych opinii i postaw wobec środków odurzających (w tym piwa, tzw. dopalaczy i in.) i otrzymywania wsparcia rówieśniczego w tym zakresie,
- h) budowania nawyków korzystania z dóbr kulturalnych ,
- i) otrzymywania pozytywnego wzmocnienia w związku z prowadzeniem zdrowego stylu życia,
- j) nabycia umiejętności planowania osobistej kariery zawodowej w kontekście realiów lokalnych i ogólnospołecznych,
- k) dostępu do miejsc relaksu i rozrywki wolnych od środków odurzających,
- l) bezpłatnego korzystania z infrastruktury profilaktycznej,

2. Działania profilaktyczne dotyczące środowiska rodziców dotyczą głównie wspierania rodziny w zakresie skutecznej ochrony dzieci i młodzieży przed dysfunkcjami, czynnikami zaburzającymi rozwój, ograniczania czynników ryzyka uzależnień i innych zachowań ryzykownych, skutecznego wywiązywania się z ról rodzicielskich. W tym zakresie szczególnie ważne jest, aby rodzice uzyskali:

- a) wiedzę o prawidłowościach rozwojowych dzieci i młodzieży
- b) wiedzę o uwarunkowaniach i przejawach dysfunkcjonalności dzieci i młodzieży
- c) możliwość doskonalenia umiejętności wychowawczych
- d) możliwość nabywania umiejętności prowadzenia rodzicielskiej interwencji wychowawczej
- e) rozwinięcie umiejętności współpracy ze szkołą
- f) możliwość modyfikowania dysfunkcyjnych wzorców życia rodzinnego
- g) możliwość bezpłatnego korzystania z infrastruktury profilaktycznej
- h) możliwość bezpłatnego korzystania z pomocy terapeutycznej i prawnej

3. Działania profilaktyczne dotyczące środowiska nauczycieli i wychowawców koncentrują się na wspieraniu środowiska nauczycielskiego w nabywaniu i doskonaleniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do skutecznego pełnienia roli nauczyciela-wychowawcy, w szczególności funkcji: modelowej (nauczyciel jako wzorzec zdrowych zachowań, postaw i stylu życia), dydaktycznej (nauczyciel jako osoba pomagająca uczniowi zrozumieć świat, w którym on żyje), instruktażowej (nauczyciel jako trener umiejętności życiowych, potrzebnych do konstruktywnego zaspokajania potrzeb życiowych) oraz wychowawczej (nauczyciel jako przewodnik w życiu, wspomagający rodziców w wychowywaniu i pomagający uczniowi budować stabilny i zdrowy system wartości oraz odnajdywać sens życia). W tym zakresie ważne jest, aby nauczyciele:

- a) otrzymali wiedzę na temat profilaktyki zachowań problemowych dzieci i młodzieży
- b) nabyli umiejętność identyfikacji oraz rozwiązywania problemów społecznych występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym
- c) dokonali identyfikacji mocnych i słabych stron w swoich działaniach wychowawczych i profilaktycznych
- d) mieli możliwość doskonalenia umiejętności działania wychowawczego i profilaktycznego
- e) otrzymali pomoc w wypracowywaniu jednoznacznych procedur interwencji profilaktycznej
- f) nabyli umiejętności budowania wewnątrzszkolnej sieci wsparcia w pokonywaniu trudności wychowawczych i profilaktycznych
- g) mieli możliwość konstruktywnego udziału w pracach Zespołów Interdyscyplinarnych w celu integracji działań wychowawczych i profilaktycznych
- h) poznali możliwości lokalnych instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży.

4. Działania profilaktyczne dotyczące środowiska szkolnych specjalistów koncentrują się wokół budowania kompetencji wychowawczych i profilaktycznych, dzięki czemu będą oni mieli możliwość w bardziej znaczący sposób wpływać na jakość działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły. W tym nurcie działań profilaktycznych szczególnie ważne jest, aby szkolni specjaliści:

- a) rozwinęli umiejętności budowania dojrzałej odpowiedzialności wszystkich uczestników środowiska szkolnego za własne zachowanie i styl życia oraz współodpowiedzialności za jakość funkcjonowania szkoły
- b) rozwinęli umiejętności budowania motywacji uczniów i kadry pedagogicznej do samodoskonalenia, prowadzenia zdrowego stylu życia,
- c) uzyskali możliwość doskonalenia umiejętności diagnozy zapotrzebowania na profilaktykę oraz ewaluacji działań profilaktycznych
- d) otrzymali pomoc w zorganizowaniu lokalnego forum wymiany doświadczeń i budowania strategii działania profilaktycznego

5. Działania profilaktyczne dotyczące lokalnych specjalistów dotyczą głównie rozwijania kompetencji umożliwiających sprawne pomaganie różnym osobom i środowiskom w ograniczaniu swojej dysfunkcyjności oraz rozwijaniu profesjonalizmu wychowawczego i profilaktycznego. W tym nurcie działań profilaktycznych szczególnie ważne jest, aby lokalni specjaliści mieli możliwość:

- a) poszerzenia wiedzy i nabycia umiejętności planowania i organizowania działań profilaktycznych w lokalnej społeczności
- b) doskonalenia umiejętności diagnozy zapotrzebowania na profilaktykę oraz ewaluacji (oceny) działań profilaktycznych
- c) uzyskania pomocy w organizacji lokalnego forum wymiany doświadczeń i budowania strategii działania profilaktycznego
- d) doskonalenia metod działań profilaktycznych
- e) uzyskania raportu ewaluacyjnego wybranych obszarów programu

6. Działania lokalnych władz w zakresie profilaktyki koncentrują się wokół tworzenia warunków do prowadzenia skutecznej profilaktyki środowiskowej, zmieniającej lokalną społeczność w oparciu o zasoby i osobistą odpowiedzialność mieszkańców. Szczególnie ważne w tym zakresie jest, aby przedstawiciele samorządu gminnego mieli możliwość:

- a) poznania aktualnych problemów profilaktyki występujących na terenie gminy
- b) doskonalenia umiejętności strategicznego planowania profilaktyki
- c) tworzenia bazy informacyjnej na temat lokalnych działań profilaktycznych
- d) integrowania i monitorowania działalności profilaktycznej w lokalnej społeczności
- e) wspierania działań profilaktycznych prowadzonych przez jednostki organizacyjne gminy i instytucje pozarządowe

7. Działania w zakresie ograniczania dostępności alkoholu koncentrują się wokół:

- a) organizowania szkoleń dla sprzedawców i właścicieli punktów podawania i sprzedaży napojów alkoholowych,
- b) możliwości zmiany limitu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- c) wydawania postanowień o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu z Uchwałami Rady Gminy
- d) kontroli punktów sprzedaży i podawania alkoholu.

II. CELE PROGRAMU.

Cel główny:

Ograniczenie rozmiarów problemów wynikających z nadużywania alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.
2. Popularyzowanie i promowanie zdrowego stylu życia,
3. Podnoszenie kompetencji osób prowadzących działania profilaktyczne w zakresie nadużywania alkoholu, narkotyków oraz przemocy.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy o zagrożeniach uzależnieniami wśród mieszkańców gminy.
5. Wspieranie osób i rodzin w konstruktywnym radzeniu sobie z problemami uzależnień i przemocy.

III. ZADANIA PROGRAMU

1. Harmonogram realizacji zadań z zakresu problemów alkoholowych

LP.	ZADANIE	WSKAŹNIK	TERMIN	BUDŻET (zł)
1	Wydawanie lokalnej gazetki (kwartalnika) informacyjno-promocyjnej propagującej zdrowy styl życia	nakład	Cały rok	32 000
2.	Podnoszenie kompetencji w zakresie profilaktyki poprzez szkolenia osób zajmujących się pomocą rodzinie oraz członków zespołów interdyscyplinarnych	Liczba uczestników	Cały rok	7 500
3.	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami przemocy i uzależnień - prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	Liczba osób korzystających z pomocy	Cały rok	12 000
4.	Edukacja społeczna (w tym zakup i udostępnianie książek, broszur, materiałów edukacyjnych).	Ilość zakupionych materiałów	Cały rok	1 000
5.	Dofinansowanie festynów szkolnych, teatrów i konkursów profilaktycznych	Liczba szkół organizujących te formy.	Cały rok	5 500
6.	Dofinansowanie kolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Liczba dzieci korzystających	wakacje	30 000
7.	Pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych i członków ich rodzin	Ilość podjętych działań	Cały rok	10 000
8.	Dofinansowywanie zajęć dla dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych.	Liczba osób korzystających z zajęć	Cały rok	50 000
9.	Pomoc osobom uzależnionym -motywowanie do leczenia odwykowego, opinie sądowo-psychiatryczne	Liczba osób objętych pomocą	Cały rok	4 000
10.	Wynagrodzenia członków GKRPA	Liczba posiedzeń, rozmów , pomiarów i kontroli	Cały rok	25.000
			Suma	177 000

2. Harmonogram realizacji zadań z zakresu zapobiegania narkomanii

LP.	ZADANIE	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	BUDŻET
1	Dofinansowanie prowadzenia zajęć w ramach programów profilaktycznych oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego (w tym „Bezpieczne Ferie”)	Ilość realizowanych programów, liczba osób korzystających z zajęć	Cały rok	22 000
2.	Wspieranie działań profilaktyczno – edukacyjnych i alternatywnych na terenie szkół i innych placówek gminnych.	Ilość działań i liczba uczestników	Cały rok	8 000
			Suma	30 000

Przewiduje się również podejmowanie działań wynikających z potrzeb, które nie były rozpoznane w trakcie budowy programu i rezerwuje się na ten cel kwotę 3000 zł oraz pozostawia możliwość dokonywania przesunięć środków na realizację poszczególnych zadań w ramach harmonogramu. Łączna kwota realizacji Programu wyniesie 210 000 zł.

Podmioty realizujące zadania Programu mają obowiązek informowania o źródle finansowania/dofinansowania działania w następującym brzmieniu: „DZIAŁANIE FINANSOWANE/DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PROGRAMU PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROGRAMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA

GMINY SIEDLCE NA LATA 2012-2014” - stosownie do charakteru realizowanego zadania, poprzez widoczną informację pisemną w miejscu jego realizacji, kierowaną do odbiorców. Ponadto podmioty mają obowiązek składania sprawozdania merytorycznego i finansowego z przeprowadzonych działań.

W realizacji programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zadań objętych programem. Gmina może wspierać działanie tych podmiotów lub powierzać im realizację zadań Programu. Za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Siedlce.

IV. ZASADY PRACY I WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana jest przez Wójta i nie podlega przepisom o upływie kadencji.
2. Spośród członków Komisji, drogą głosowania wybierany jest przewodniczący Komisji
3. Zadaniem przewodniczącego jest zwoływanie i prowadzenie posiedzeń oraz koordynacja działań poszczególnych członków Komisji i realizacji gminnego programu, współdziałanie z władzami gminy
4. Komisja pracuje na posiedzeniach plenarnych i na posiedzeniach Zespołów.
5. Posiedzenia Plenarne Komisji odbywają się w Urzędzie Gminy, co najmniej 24 razy w roku, przy obecności minimum 50% plus jeden składu komisji. Między posiedzeniami Plenarnymi Członkowie Komisji pracują w trzech zespołach:
 - a) zespół do spraw pomiarów i kontroli, do zadań którego należą: oględziny i pomiar miejsc usytuowania punktów sprzedaży alkoholu, kontrola prawidłowości korzystania z zezwoleń
 - b) zespół do spraw profilaktyki, zajmujący się koordynacją realizacji programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach, przygotowywaniem i rozpowszechnianiem materiałów informacyjnych o działalności Komisji, inicjowaniem zakupu książek, czasopism itp.
 - c) zespół do spraw motywowania do leczenia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie – prowadzenie rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin, informowanie o możliwości korzystania z pomocy, między innymi w Punkcie Konsultacyjnym, przygotowywanie dokumentacji w celu wydania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia, kierowanie do Sądu wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
6. Na posiedzeniach Plenarnych Komisji dokonuje się analizy prac w poszczególnych zespołach, podejmuje się postanowienia o zaopiniowaniu lokalizacji miejsc i punktów sprzedaży alkoholu oraz o kierowaniu wniosków do właściwych instytucji w sprawach realizacji programu profilaktyki.
7. Poszczególne Zespoły dokumentują swoją pracę w formie protokołów z przeprowadzonych działań.
8. Członkowie Komisji wynagradzani są w formie umowy zlecenia, zawieranej z Wójtem gminy co 12 miesięcy. Członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie za:
 - a) udział w posiedzeniu Plenarnym Komisji, zwoływanym przez przewodniczącego w wysokości 230 zł brutto dla przewodniczącego oraz 170 zł brutto dla członka,
 - b) prowadzenie rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi i ich rodzinami - w wysokości 40,00 zł brutto za osobę, dla każdego członka zespołu,
 - c) oględziny i pomiar miejsc usytuowania punktów sprzedaży alkoholu, kontrolę prawidłowości korzystania z zezwoleń - w wysokości 40,00 zł brutto za punkt, dla każdego członka zespołu,
 - d) koordynację realizacji programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach, organizację szkoleń, zajęć warsztatowych i pozalekcyjnych, przygotowywaniem i rozpowszechnianiem materiałów informacyjnych o działalności Komisji, inicjowaniem zakupu książek, czasopism itp. - w wysokości 40,00 zł brutto za posiedzenie, dla każdego członka zespołu.
9. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w trakcie wyjazdów służbowych po przedstawieniu rachunków za dojazd.